

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmentellen levelek nem fo-
gadtnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatali illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyiltér-
és felzárkólasok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe ittor tér-
fogata 5 kr.

Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legez-
szerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Szemle.

Nem régen, — mikor már az Ephialtes-ek és Görgey-ek neve be volt karmolva az emberi nemzet történeteinek legfeketébb lapjaira, — egy kosorus magyar író ki merete mondani a tételt, hogy „nem lehet a hazát nem szeretni,“ — hogy a hazaárulás nem más mint lélektani absurdum.

Az a negyven vagy ötven diák, kiket a pozsonyi iskolákból elkergettek, bebizonyították, hogy nem úgy van. Lehet a hazát gyűlölni, lehet a hazát elárulni, ha ez a haza a sokat szenvedett, sokat zaklatot, szegény magyar haza.

Szomorú dolog az nagyon, mikor egy egész nemzettestnek kell hadat viselni az ártatlanság kora — a gyerekek — ellen, de nálunk beállott az eset, élesen, kirívóan és követelőleg, hogy megoldassék. És ez elől félrendsabályok útján kitérni: hiába való törekvés, s mikor azokat a gyerekeket világgá kergetik, hogy magyargyűlölő vandálok között nemzetünk halálos ellenségeivé növekedjenek, nekem valóban úgy tetszik, mintha Magyarországnak olyanforma szolgál-
lat tétetnék, mint mikor XIV. Lajos a hugenottákat kiűldözte Frankhon földjéről, hogy Hollandia németeket csináljon belőlük.

„Immedicabile vulnus ense recidendem est . . .“
Feljebb kell keresni a sebet uraim! Azok a gyerekek csak elbolondított könnyenhívők, szivárvány után futó bolondok — s maguk is áldozatok, — de a lélekka-
fárok feljebb vannak; — miért nem akarnak oda nyulni? . . .

Ha a nyári nap izzó heve elől nem szaladnának a külföldi fürdők árnyas fasorai alá, sokszor igen lélekemelő látvány szemtanui lehetnének önök, kedves Gömörünk kies bérczei között is. Ez a szláv apostolok ünnepi vándorutja. Mikor ezek a szegény, becsületes tót gyerekek, a kiket részint szülei befolyás, részint olyanforma anathéma mint a pozsonyi, tíz hónapon keresztül idegen országok iskola padjaihoz kényszerít, tele rajongással az édes szülőföld iránt, haza-

sietnek — megfigyelték-e már önök, hogy mit találnak itthon? Megfigyelték-e az ámitók vándorlásait, kik minden családi és nyilvános összejövetelre — mint éhes lélekkarvalyok — lecsapnak és tüzes, lázító, mámoros dolgokat regélnak a nagy „Szlávia“ jövődó tündérképeiről, a „zsarnok magyarok“-ról kik a „szláv szellem“-nek hóhérai; — megfigyelték-e mik történnek a Hradova és a Szinyecz sziklái között?

Ki gondolt ilyenekre? Ki hinné el azt, hogy az a jámbor nagykalap, mely annyi szerénységgel terpeszkedik egy furmányos equipage busan nyikorgó bordái között, voltaképen egy szláv apostol furfangos koponyáját fedi, ki midőn háromszinű lobogónk vígan leng is egy-egy középületünk ablakában, akkor is egy-egy refrain-en tündök a „magyarok zsarnoksága“ felől, s elmékedéseinek gyászos gyümölcsét viszi beo-
tani a „testvérek“ fogékony hajtásaiba!

Kinek tűnnek az fel, hogy a tiszolezi egyesült esizmadia és daltársulat alapszabályai megerősítettek, daczára, hogy oly commentárral lettek a belügy-
miniszter gondjába ajánlva, mely e társulás czélját hazaellenesnek, erkölestelennek mondja? kinek tűnnek az fel, hogy a hirlap, mely magyar czimlettel egy m. kir. hivatalnoknak kézbesítették, voltaképen tót lap, s ki hallgatna a tót vidékek hegyei közül felhangzó melódiára, melyben „egy elnyomott nemzet“ nem létező „kinjait“ — affectálják éretlen tót su-
hanczok?

Pedig a pozsonyi aratáshoz így vetik a magot. A klenóci és tiszolezi történetek is elég tanulságosak, de figyeljék meg önök Gömört Rimaszombattól a Garamig a június, július és augusztusi hónapok alatt, és — — — e hazafias razzia eredménye valamivel hiszem, hogy több lesz, mint egy-két körjegyző meg tanító elkergetése!

* * *

Egy állandó rovattal kevesebb a hirlapok hasáb-
jainak, s több mulandó rendjellel több az „intézők“
mellén, a mi a kiállításból reánk maradt. E hó negye-

dikén zárták azt be szelid ünnepélyességgel, s most miután e culturtörténelmi tény immár bevégezett egész, — elmélkedhetünk annak tanulságai felett.

Magyarország feltárta kincseit az egész világ előtt. Ime nézzétek, nem vagyunk szegények sem anyagilag, sem szellemileg. Van iparunk, kereskedelmünk, mező-
és kerti gazdaságunk, bányáink nemes ércze csillog és cseng, irodalmunk, művészetünk önálló és hatalmas, az erkölesi haszon óriási; a külföld kénytelen meghajolni a mi életképességünk előtt, s hivatkozhatunk a magyar országos kiállításra mint oly tényre, mely Magyarországnak a culturállamok sorában méltó és megérdemelt helyet biztosít.

E hatásnak teljes öszhangja kifelé egészen zavar-
talan. Ez irányban a kiállítással egészen czélt értünk, — de — befelé szomorubb a kép s talán még tanul-
ságosabb. Mert igaz, hogy mi magunk is belátjuk, mikép a törekvésnek a maga haszna mindig megjön, de kénytelenek vagyunk azt is észrevenni, mily ke-
véssé fekszik lelkükön a hatalmasoknak az, hogy e nemzet fiainak törekvései, áldozatai kellő méltánylás-
ban és támogatásban részesíttessenek.

Hogy egyebet ne említsek, mi indokolhatja azok-
nak az adókövető bizottságoknak az eljárását, melyek mint hajdan a dragonarde-ok, sorra járták a kiállítás pavillonjait, s adótervezeteket huztak egy nem létező jövedelemszaporulat édes reménysége fejében a kiállítók vállaira, kik fáradságot és áldozatot nem kimél-
tek, hogy Magyarország culturális vállalkozását meg-
könnyítsék.

Vagy mit szólunk azokra a számlákra, miket a kiállítók nyakára küldtek? Hiszen csak a gömörme-
gyei gazdasági egyesület néhány liter kiállított gabona-
neműje után 160 frt körül fizetett! Mit szólunk azokra az eljárásokra, melyek által ugyszólván lehetlenné tették, hogy a megérdemelt 20—25 arany frank jutalmakat az illetők felvehessék. Hogy a kiállított tárgyak közül alig-alig lehet valamit épségben vissza-
kapni. A zsarolásokra, melyekkel minden vidéki uta-

nemes tűzben egyszer csak felemeli a szögletből az egyik va-
dász a fegyverét . . . és . . .

. . . Egy szép gömbölyű kerek lyukat lő azon a fényes aranyrámás képen, épen ott a baloldalon, a hol még az Isten kegyelméből dicsőségesen uralkodó császároknak is szívet fedi a ki tudja miféle rend legnagyobb keresztje.

A két zsandár fegyverhez kapva ugrott föl helyéről. A vakmerő tettes halálsápadtan, remegve állott meg előttük, kezéből kiesett a fegyver . . . Három nevetlen gyermeknek volt az apja.

A „vén strázsamester“ egy pillanat alatt kijózanodott. S nyugodtan fogta fel az elejtett fegyvert, odasugta a vakmerő pajtásnak: „Édes czimborám, neked három gyereked van, nekem senkim!“ . . .

Aztán a fegyvert átnyujtva a zsandároknak: „Én löttem, itt a fegyverem, foglyuk vagyok, gyerünk!“ nyugodtan, remegés nélkül engedte magát Kassára kísértetni, fegyveres zsandárok által, és ki is ülte „pajtás“-aért mind a nyolcz hónapi nehéz börtönt, melynek csak az általános amnesia vetett véget.

Ő ezt „pajtás“-ságnak tekintette; mai nap nem tudom ki csinálná utána ugyanezt — — barátságból?

* * *
Még mint deli fiatal közhúzó, valami apró cseh város-
kában állomásozott ezredével. A „vén strázsamester“ sürű és nehéz lélekzetvételek között beszélte el nekem változatos élete ezen epizódját, mely az ő egyenes, nyílt szívet annyira jellemzi; — nagyokat, gondterheseket fújt, mintha újra élne át azokat a kedélyhullánzásokat, melyek akkor átviharzottak lelkén.

„Mint ordonáneznak a szomszéd városba kellett átlova-
golnom a postát kihozandó — beszélte. — Mikor biztos járásu szürkénen a postáról visszafelé indultam, ködös, novemberi alkonyat borult a vidékre. A város végén levő koresmába tértem, s félve a hidegtől, egy ital bort felhajtottam, aztán épen fel akartam ülni lovamra, mikor egy kéz fogta meg karomat. Azonnal ráismertem embereimre, egy duszdzag marhakeres-
kedő volt M.-ből, hol ezredünk állomásozott.

„Vitéz uram, olyan jó becsületes ábrázata van, — mon-

T Á R C Z A.

Sötét idők . . .

Sötét idők, boros napok,
Bizony megöl az unalom,
Elzenghetem idő előtt
Elzenghetem hattudalom.

Fejünk fölött a máskoron
Derült, mosolygó égi bolt
Mint egy elnyűtt, kopott köpeny,
Hol ködre kód, hol foltra folt.

Tollat fogok; tán haszna lesz
Ha felzendül vitor dalom?
Tyhű szendé muzsa, most meg im
Te véled gyül meg a bajom.

Szeretnék irni szépeket,
Hogy mindenik sorom magas
Emelkedett lehetne; ám
Ez a kód úgy levon, ragaszt.

Szárnyaszegett lesz énekeim,
Félek ha hallja hangomat.
Bosszus Apoll' a szent hegyen
Fejemhez vágja lantomat.

Szememre kód-borulat ül,
Óh múzsa nagysám hagyjon el,
Velem ma úgy sem boldogul,
Nem kelt vitor dalokra fel.

Mig ajka lágyan suttog: ah
En egy szebb multra gondolok.
S ábrándozom tán? nem! csak a
Záporral versenyt horkolok.

Borsody Béla.

A „strázsamester.“

Hereulesi termetét beletemette egy karos nádszék tágas öblébe, nagyokat fujt az alkalmatlan köverség miatt, bodor füstök eresztett a légbe nagy magyar pipájából, melyen parázs üszök piroslott, s közbe-közbe egy-egy „quaterkát“ töltött és . . .

Eunyi az egész. Így képzelem őt magam elébe most is; a magyar embernek egy példátlan prototyponja, ki valahány turistával vagy íróval összetalálkozott, mindegyiknek bejutott az albumába. Német ruha soha sem volt rajta, azt tartotta, hogy az ember igekezze külsőleg is lehetőleg az lenni, a mi belől valóban.

Fiatalkorában huszár volt a Miklós-ezredben, felvitte strázsamesterséggel, ez a czim rajta is veszett. Részt vett a 66-iki porosz hadjáratban, lányokat bolondított, dolgozott, szeretett, verekedett, ivott, járt-kelt, szemlélődött, tanult, volt szegény, gazdag, ismerte az ember-élet minden csinját-binját, s mikor meghalt, nem volt ember, a ki valami rosszat tudott volna mondani a vén „strázsamester“ről.

* * *

Azokban a szomorú napokban történt, mikor akármit szabad volt beszélni a magyar embernek, csak azt nem, a mit érzett és gondolt. Három vig pajtás — vadászatról visszatérőben — elmulatott a „Rongyos“-ban. Koresma volt, rongyos vol, ne keressük, hogy hol volt.

S „borozgatának együtt vecsernye óta már“ . . . s abban az időben bizony nem egy-két iteze szokott legördülni a honfölbánat száraz garatján; a mi három vitézünk meg épen nagyon is fegyverfogható bravour-ívó levén, jóformán alaposan elkészültek.

Kivülök két zsandár tartott pihenőt épen a koresmában, s csupa áhitattal tekintettek az aranyrámás képre, mely elég bátor volt az Isten kegyelméből uralkodó felséges császárt ábrázolni.

A három bus magyar — köztük a „vén strázsamester“ — szomoruan hajtogatta a boros üveggel a szegény, elnyomott magyar haza sorsát, egyik a másikat csitította, tüzelte, kínálta, szóra szó következett, — ki tudná számon tartani a lélek processusait, mikor Bacchus viszi a prókátor szerepét, — a

zóra ráerőszakolták a sorsjegyeket. Hol létezik az a jogszabály vagy csak indokolt elv is, melynek alapján ez történhetett?

Mindez az intézők és alkalmazottak tökéletlenségén fordul meg. Jobban kellene ily óriási vállalkozáshoz megválogatni az egyéneket, hogy minden, mi egy hatalmas nemzeti nagysághoz tartozik, annak értékével erkölcsileg is egy szinten álljon. . . . Tudják-e, befelé mi a kiállítás haszna? Az a 100,000 forint, a mit Politzer bankár nyert meg. A veszteséget — — — no annak összes dícsőségét átengedték nekünk a jámbor, adófizető misera piébsnek . . .

Tschew-Egueux.

Közigazgatás.

Sajnos eseményeket kell regisztrálnunk a közigazgatási élet köréből. Alig mulik el hét, midőn nemzetiségi üzemek szomorú nesztől ne vennők. A legtöbbszörök is belefáradnak a szakadatlan zaklatásba, melylyel oktan és lelketlen világboldítók nyugodt társadalmunk életét felzavarják. Elmitették multkor hogy Albinyi M. klenózi körjegyző nemzetiségi üzemek miatt állásától felfüggesztett. Most egy újabb hivatalos jelentés fekszik előttünk, mely annyit tartalmaz, hogy a jegyző fegyelmi ügyének kinyomozásában szándékot roszakarat igyekszik félrevezetni a hivatalos és igazságos törekvést:

„3028. sz. Tekintetes alispán ur! Van szerencsém tudomás vétel céljából hivatalos tisztelettel jelenteni, miszerint Zurik János klenózi községi bíró ellen tegnap — állásától azonnali felfüggesztés mellett — a fegyelmi vizsgálatot azon okból, mert — a szintén felfüggesztett községi jegyző Albinyi Márton befolyása alatt állva s nemzetiségi eszméktől áthatva, azoknak érvényesítése céljából nemcsak hivatalos kötelezettségét mulasztotta s a helyettesített jegyzőt nem támogatta, de a vizsgálat eredményét is meghiúsítani törekedett — elrendeltem s megindítottam. A községi bírói teendő további vitelére Hruska János helyettesítettem. — Nyustya, 1885. október hó 25. — Bányay s. k. s.-szbíró.“

Nem kételkedünk benne, hogy e felfüggesztés, melynek indokai nagyon is alaposnak látszanak, elfogja érni célját s legalább észre téríti a józan tót köznépet, melynek gondolkodását is csak vezetői terelik téves irányba. Mi részünkről őszintén örömmel üdvözljük a rimaszombati járás erélyes fiatal segédszolgabíráját, ki a körülré zugó darasztészekbe bátor kezekkel mert nyulni s ezzel bebizonyította, hogy hivatását teljesen átértette.

A műszaki építkezések felülvizsgálata és hivatalos átvétele — mint értesülünk — Raisz Ede ker. főmérnök közbenjöttével e héten megkezdett. Legelső sorban a hylleci hadászati utvonall felülvizsgálata került elő, s még most is folyik.

Sajnosan esik a különben is bizalmatlankodó közönségnek szemlélni azt a vizsás helyzetet, melyet a megyei államépítési hivatal főnöke tapintatlan és okadatolatlan eljárásával előidézt, s mely annyi zűrzavart okoz épen a megyei adminisztratio legfontosabb ágai a közmunka és építészeti ügyek intézése körül. Egy nevétséges botrányról is beszélnek, de ennek bővebb pertraktálását a hivatal méltósága iránti tekintetből tartózkodunk kell, — de azt nem bírjuk megérteni, mi indíthatta a megyei főmérnök urat arra, hogy a hivatala számára kijelölt és berendezett helyiséget odahagyva, magának és hivatalának külön irodahelyiséget vett bérbe.

Ez különös és tarthatatlan állapot. Az ő feljelentései is hivatalos szempontból nagyon furesa világításba helyezik szándékát, de a megye egész közönsége, testülete ellen ily ezáltal vállalkozásokba bocsátkoznia a mily könnyelműség, ep annyira compromittálja egy állami hivatal méltóságát, melyet őrizni pedig épen a főnök kell hogy hivatva legyen.

Érdekes az a rendelet, melyet a belügyminiszter a megye közönségéhez még a nyáron intézett a következőkben:

dá rosz németiséggel, — nálam meg 24000 frt készpénz . . . Magam nem merek az éjszakának nekiindulni, nem engedné meg, hogy lova mellett elballagjak? . . . 24000 forint . . . „Nagyon szivesen édes barátom, gyérünk.“

„Szegény ördög voltam én akkor ösém, napi 24 krajczárból tartottam ki huszár-gavallér mivoltomat, s a koromsötét novemberi éjszakában melletem sétált egy védtelen 24000 forint . . .“

„Vagy egy órányira ballagtunk már csaknem szótlannul, miközben emberem felénk tekintgetett jobbra-balra, nem látva egyebet vastag sötétségénél. Egy utszéli roszhírű koresmánál, mely mögött sűrű fenyőerdő terült el, ijedten állott meg emberem . . . Nezzé csak! . . . mondá.“

„A sötétségben árnyak rajzóldnak még a legerősebb ideg ember lelke elé is. A gondolatok, mik elménken átsuhanak, alakot öltenek és megelevenednek. Mindig szerettem a világosságot, ki tudja mit láthatott az a szegény félénk ember, fogai vazoztak, reszketett.“

„Edes barátom, — mondtam neki leszűllva lovamról, a nélkül, hogy félelmét észrevenni látszottam volna, — maga nagyon el van fáradva, én meg már unom a lovon ülést . . . itt van a nyeregkapamban két töltött karabély, üljön fel lovamra, — szelid, jámbor állat, ne féljen, — én meg majd el-sétálok mellette szépen.“

Hazakisértem gyalog . . . A szegény ördög családja sirva-riva korult a nyakamba, s hála fejében mig M.-ben állomástam, mindig szivesen látott vendégük voltam.

„Hát a 24000 forint — bátyám, — nem jutott-e eszébe egy-egy kiesít, hogy milyen könnyű volna nagy vagyonhoz jutni“ . . . kérdém szinte félénken.

„Az nem, hanem tudod mit ösém? . . . Nem kívánom neked, hogy valaha 24000 frtd legyen!“

. . . Koporsójánál állottam, mikor e reminiscenciákat a fájdalom lelkembe visszaidézte, miközben herculeusi termetén, — mely még a ravatalon is impozans volt, — végig tekinttettem, azt gondoltam, hogy: itt fekszik egy oroszlan, a kibén galambszív lakott . . .

Káplár.

24353. sz. — M. kir. belügyminiszterium. Gömör- és Kishont megye közönségének Rimaszombaton. A folyó évi márczius 30-án tartott bizottsági közgyűlésből 3551. sz. alatt tett felterjesztésben ezen megye közönsége annak kijelentése mellett, hogy a megyei személyzetnek, nem különben azok özevegyeinek és árvaának nyugdíjaztatását, illetve ellátását jogosnak és méltányosnak elismeri ugyan, de az erre czélzó megyei nyugdíjintézményt a jelenlegi viszonyok közt, illetőleg a fenálló megyei rend szerkezetében az általam jelzett irányelvek alapján létesíthetőnek nem tartja, oly kéréssel járult hozzám, hogy eszközöljem ki azt, miszerint a megyei személyzetnek, valamint azok özevegyeinek és árvaának állami vagy más módon leendő ellátása törvényhozási úton rendeztessék. Ezen felterjesztés elintézésül értesitem a megye közönségét, hogy miután ez idő szerint egyáltalán nincs kiállítás arra, miszerint a törvényhatósági személyzet az állami nyugdíjintézmény keretébe befoglaltathassék, illetve, hogy ezen kérdés törvényhozási úton rendeztessék, mely körülmény következtében a megyei személyzet sorsának a megye közönsége részéről is szükségesnek elismert, s a jó közigazgatás érdekében is olyannyira kívánatos biztosításáról jelenleg csupán a mult év márczius 21-én 6276. sz. a. kibocsátott rendeletben foglalt elvek alapján létesítendő megyei nyugdíjintézmény által lehet gondoskodni — ennél fogva a megye közönsége által hozott s a megyei nyugdíjintézmény életbejuttatásának elejétől kimondó határozatba annál kevésbé nyughatom meg, mert a megye közönsége által a nyugdíjalap létesítésénél, főleg a megyei pótdadó vétetvén tekintetbe, figyelmen kívül hagyott az, hogy még azon esetben is, ha a nyugdíjalap valamely e czélra felhasználható megyei alapból egyáltalán nem volna segélyezhető, a nyugdíjintézmény fennállásának első idejében, melyben azt kiadások nem terhelik, a nyugdíjalapnak különböző e czélra fordítható bevételi források, így például közadakozások, jótékony czélú előadások, bizonyos erre felhasználható bírságpénzek stb. által való gyarapítása is eszközölhető levén, az ebből továbbá a tisztai járulékból befolyó összegnek kellő gyümölcsötözése, sőt kedvezőbb körülmények beálltával a fenforgó viszonyokhoz képest mérsékelt pótdadónak is igénybe vétele által a nyugdíjalap biztosan annyira megerősíthetik, hogy az első időben valószínűleg csak esekélyebb reá nehezede terhek fennakadás nélkül fojza viselhetni, de nem nyughatom meg a szóban levő határozatba, illetve nem fogadhatom el a felterjesztésben a megyei nyugdíjintézmény életbejuttatása ellen felhozottakat még azon oknál fogva sem, mert a többször említett rendeletben foglalt elvek alapján a nyugdíjintézmény újabb ismét több megye által léptetett életbe, mi még inkább megerősít azon meggyőződésben, miszerint ily alapon a nyugdíjintézmény ezen megyében is létesíthető. — Ezek folytán tehát felhívom a megye közönségét, hogy a megyei nyugdíjintézménynek az idézett rendeletben foglalt elvek alapján leendő életbejuttatása kérdésénél újabb beható megfontolás tárgyává tegye, illetőleg annak értelmében a nyugdíjszabályzatot mielőbb alkossa meg, és jóváhagyás végett, két példányban, hozzám terjessze fel. — Budapest, 1885. évi június hó 4-én. A miniszter megbízásából Lukács György, miniszteri tanácsos.“

Mire az október 12-én tartott megyebizottsági közgyűlés a következő határozatot hozta:

„6651. 8540. sz. — Jóllehet, törvényhatósági közgyűlésünk a megyei alkalmazottaknak nyugdíjjal leendő ellátását igazságosan és czélhoz vezetően, esakis országos vagy állami uton tartja keresztül vezetendőnek, mindazon által a rendelet kívánalmainak az adott körülmények között lehetőség szerint eleget tenni ohajt, s e végből nyugdíjalap mikénti létesítése feletti javaslat tételre kiküldött bizottság tagjainak rendelet másolata azon felhívás mellett adatik ki, hogy az abban foglaltakat komoly tanulmány tárgyává tevén, véleményes előterjesztéseket és illetve tervezeteket közelebbi bizottsági ülésünknek bemutatni sziveskedjenek.

Hogy pedig ezen kérdés sikeres megoldása annál inkább kilátásba helyeztessék, s a nyugdíjalap mikénti megteremtésének lehetősége iránt bővebb tájékozás szerzettessék, felkértni határozatnak a nyugdíjintézettel már bíró társ törvényhatóságok, hogy nyugdíj-egyleti alapszabályaikat egy hiteles másolati példányban mielőbb küldenek meg alispáni hivatalunknak.“

A gazdasági tanfolyamok tartama és beosztása Amerikában. *)

Az 1862-ik „Land grant“ alapján szervezett intézeteknél a tanító 3—4 év. Némelyeknél csupán egy, másoknál ellenben több gazdasági tanfolyam van. A belépő növendék rendszerint vizsgát tesz s a főtvetelt rendszerint ennek eredményétől teszik függővé.

Csupán a mezőgazdasággal szorosabban összefüggő tárgyaknak vannak szentelve Colorado, Kansas, Massachusetts, Michigan, Mississippi, New-Hampshire, South-Carolina és Virginia gazdasági intézetei, míg a többiek többé-kevésbé más tanszakok előadására is kiterjeszkednek. Ez utóbbi jellegű intézetek nagyobb számmal vannak ugyan, mindamellett a mezőgazdasági oktatás szempontjából kiváltképp azok a fontosabbak, melyek kizárólag a mezőgazdaságra szorítkoznak. A gazdasági tanszakok hallgatóinak 70%-a ily intézetekben tanul, mert ott, hol választás van más pályák között, csak elvétve adja magát egy-egy növendék a mezőgazdaságra.

A tárgyak előadását illetőleg, egységes tanterv hiányában általános képet alig lehet nyújtani, a következők azonban mégis némi tájékoztatást adhatnak. A kizárólag mezőgazdasági intézetek (8) mindenikében előadják az első évben az algebrát, hétben a történelmet, hatban a geometriát, ugyanannyiban a botanikát; angol nyelvi tanulmányok, rajz és mezőgazdaság ötben, szonoklat négyben fordul elő, ezeken kívül számtan, természet- és élettan, végül könyvelés.

A második év tanulmányai már nagyobb változatosságot mutatnak s míg az első év tantárgyai inkább az általános képzésre szolgálnak, a második évben a növendékek már bővebben kezdenek foglalkozni a szakmájukat közelebből érintő tárgyakkal.

Vegyten hat intézet tantervében találunk, ötben angol nyelvet, növénytant, geometriát, trigonometriát és földmérés-tant. Rajz és erömütan pedig, algebra és mezőgazdaság három, természettan, ásvány- és állattan, irodalom, kertészet, etnologia és a modern nyelvek két intézetben tanítatnak.

*) Mutatvány dr. Bernáth István miniszteri fogalmazónak tanulmányújáról szóló hivatalos jelentéséből. Szerk.

A vegyten mind nagyobb fontosságot nyer, úgy hogy a harmadik évben már minden intézetben előadják. A mezőgazdaság, beleértve a kertészetet is, a mechanikával együtt hat intézetben, angol nyelv ötben, geometria, physika, földtan, etnologia és élettan háromban fordul elő.

Azon iskolákban, melyek négy évi tanfolyammal bírnak, az utolsó évben előadatik philosophia, mezőgazdaság, továbbá négyben a logika, alkotmánytan, közgazdaság, történelem, növénytan, geologia, csillagászat, állatorvoslás és mértan.

Attekintve a tanulmányok ezen sorozatát, az első pillanatra azon következtetésre kell jutnunk, hogy, bár elnevezésük megegyezik, ezen gazdasági intézetek hivatása sok tekintetben különbözik az európai continensen létező szakszerűen berendezett rokonintézetektől. Sok oly tárgyat karolnak föl, melyek a mezőgazdasággal szoros kapcsolatban nem állanak s e mellett fő tárgyukat nem részesítik mindig kellő figyelemben. Így a fentiek közül négy intézet nem adja elő a mezőgazdasági tudományokat kellő kiterjedésben, a kansasi főiskola tantervében pedig csupán a második és negyedik évben fordulnak elő.

Ellenben a Massachusetts Agric. College-en, mely talán első intézete e nemben az Unionnak, a mezőgazdaság kiváló figyelemben részesül, ugyszintén a kertészet is. A növendékek ugy elméleti, valamint gyakorlati kiképzést nyernek a gazdálkodás és kertészet minden ágában, tekintettel Massachusetts specialis viszonyaira. Az elméleti előadásokat a farmban s az üvegházban végzett munkák egészítik ki, melyre minden növendék kötelezve van.

A fentebbi ugynevezett szorosan gazdasági intézeteken kívül 21 iskola van még, melyeken összesen 23 mezőgazdasági tanfolyam létezik, de a mely intézetek más tudományzakkal is művelnek. Az egyes intézetek tanító, tantárgyak és szervezet tekintetében a legnagyobb változatosságot mutatják.

A 23 tanfolyam közül 17 négyéves, négy három éves, egy öt éves egy két éves, azonban az egész idő alatt csakis hét intézetben tanítják folytonosan a mezőgazdaságot. Négy intézetnél megkivánják, hogy a növendék, mielőtt a külön szakmára lép, egy évig az általános tudományzakkal foglalkozzék, ötnél ezen idő két évre, egynél pedig háromra van kiterjesztve. A tantárgyak és előadásuk teljesen különbözök az intézetek szerint. A négyéves tanfolyamok felkarolják az összes mezőgazdasági tantárgyakat s ezek előadása lehetőleg tüzetes. Ellenben a rövidebb 2—3 évi tanfolyamoknál nem csupán egyes tárgyak esnek ki, hanem e mellett az előadás is hézagosabb és sokszor felületes. A tananyag beosztása is teljesen eltérő s sok intézet figyelmen kívül hagyhatónak véli azt az egymásutánt, mely a tantárgyak természetéből és egymáshoz való viszonyából foly. Innen ered az a feltűnő körülmény, hogy az, mit az egyik iskola tantervében az első évbe sorol, azt a másiknál az utolsó évben előadott tárgyak között találjuk. A beosztásra nézve ide igtatjuk a következőket:

Az első év — freshman year — tárgyai a legtöbb esetben a következők:

általános mezőgazdaság, entomologiai kertészet és gazdasági növénytan;

A második évben — sophomore year — előadnak kertészet, kertészeti aesthetika, mezőgazdasági vegyten, gazdasági növénytan, állat-, boncz- és élettan.

A harmadik évben — junior year — üzlettan, (farm economy and management,) állat-gyógyászat, gazdasági törvények, mezőgazdasági gépészet.

Az utolsó év — senior year — tárgyai: üzlettan, gazdasági építészeti, a mezőgazdaság története, kertészet, növény- és vegyten.

A „Land Grant“-ból szervezett iskolákon kívül még vannak mások, a melyek vagy régebben, vagy pedig más forrásokból jöttek létre, s a mely iskolákban is ápolják a mezőgazdaságot.

Igy a hirneves Harvard egyetemén Cambridge-ben Boston mellett e tantárgyakat rendszeresen előadják. A tanfolyam három év s a tanítás czélja „megismertetni a növendéket a földművelés és kertészet elveivel, utmutatást adni az idevonatkozó tudományos irodalom felhasználására s képessé tenni őket szabatos észleletekre, kísérletek keresztülvitelére s arra, hogy ezekből alapos következtetéseket vonjanak le.“

Tanügy.

Egy névtelen felszólamlás járta be a héten a fővárosi hírlapokat, melynek tendenciosus roszakarata elannyira kéri, hogy lehetetlenség arra néhány szóban nem reflectálni.

Semmivel sem igazolt vádak emelteknek abban a rimaszombati róm. kath. felekezeti elemi iskola vezetése ellen oly adatok felemlítésével, melyek a menyire légből kapottak ep annyira nevétségesek. Egy idő óta városunkban szinte divatba jön a denunciatió; ha valakinek nem kedve szerint történik valami, kerit valahol egy állevelet, és „Viszafélések“, „Miseriák“ ezimen szalad Pestre, egyik a miniszteriumhoz, másik valamely országos hírlaphoz, és kész a botrány. Valóban mindenkinek meg kellene gondolni, hogy kötelességünk nekünk kik nyane egy vidék békes társaságában, folytonos és mindennapi érintkezésben élünk, hogy e vidék közéletét holmi aprólékos haszonlatanságok miatt pellengérré ne állítsuk, de sőt megtámadások ellen is védelmezzük.

Csodáljuk azt a jóhírű magyar lapot, mely annak a közleménynek is, melyet egy „több gyermek anyja“ hozzá beküldött, — helyet adott. Valjon országos kérdés e az, hogy egy vidéki kis város elemi iskolájában a káposzta-vágás napján a tanítás szünetel? . . . Valóban könnyű rá megfelelni.

S ha már oly nehezen esett annak a bánatos anyának, hogy az egyik — különben lelkiismeretes, derék, — tanító beteg gyermekét Pestre, a sebészeti kórodába vitte, egy-két nap szinte szünetelt a tanítás; — ha oly nagyon rosszul esik néznie, hogy egy csekély jövedelmű iskolatanító üres idejét úgy értékesíti, hogy a tanfelügyelői irodában tollnokoskodik, bár mindez nem képezheti panasz tárgyát, mert tökéletesen indokolva, s arra hivatott körök előtt tudva van, fordulhatott volna az iskolaszékhez, vagy egyházi előjárásához, vagy ha már mindenáron magasabb appellatorium forum elé akarta vinni e kiesinyes és figyelmet nem érdemlő dolgokat, azt hisszük, hogy közelebb talála volna derék tanfelügyelőnek, sőt a megyés püspököt is, kik panaszának meghallgatására és a vizsás helyzet orvoslására hivatottabbak és képesebbek is, mint egy fővárosi lap.

Igen, káposztavágáskor nem volt tanítás az iskolában, mert ez 100 év óta — mióta Rimaszombat káposztatermeléssel foglalkozik, — mindig így van, és így is lesz, míg a „több gyermek anyja“ maga nem gondoskodik a szegény tanítók káposztájának levágásáról és hordóba taposztatásáról; — igen, mikor a tanító Pestre vitte beteg gyermekét, azon a napon nem tartott tanítást, mert azt hitte, hogy különösen a szülők lesznek azok, kik nem fognak szemrehányást tenni neki azért, hogy halaszthatlan apai kötelessége teljesítése végett talán más — könnyebben pótolható mulasztást követ el, és végre igen, az egyik tanító tollnok is a tanfelügyelő irodájában, mert anyagi körülményei rákényszerítik, és mert a tanító nem rabszolga, hogy üres óráival szabadon ne rendelkezhessek. —

És mindez rendjén van, s ha az iskolaügy mindenütt oly buzgó és lelkiismeretes odaadással kezeltek mint nálunk, akkor a szülőknek nem panaszra van okuk, hanem hálára. — De nekem úgy tetszik, hogy a „több gyermek anyja“-nak valamely rossz sugalmazója volt, olyan akinek van oka a katolikus iskola rendes vezetését sanda szemekkel nézni!

Egy tanúgybarát.

Felhívás.

A Rimaszombat városi választókerületben egy megyei bizottsági tag választása válván szükségessé, e czélból a választási határnap, folyó november hó 12-ére megyei közgyűlési határozattal kitzetett. Tisztelettel felhívom a választásra jogosultakat, hogy az azon napon reggeli 8 órától esti 6 óráig Rimaszombat város közházánál együtt ülő bizottságnál, szavazási lapjaikat személyesen beadni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1885. november 5.

Csider Károly,

mint a választás vezetésére kiküldött megyei bizottsági tag.

Hírek és vegyesek.

A közigazgatási bizottság erdészeti albizottsága tegnap (szombaton) délután több óráig tartó ülést tartott.

Az országos kiállításról. Mint értesülünk a kultuszminiszter felszólítást intézett megyénk tanfelügyelőjéhez az iránt, hogy eszközölje ki az egyes kiállítóknál, hogy a gömöri szoba az országos néprajzi múzeum számára átengedtesse. Egy megyénkbeli kiállított mult századbeli ágyapárnát Ratibor hercege vásárolt meg jó drága porosz pénzen, több zsáluzsányi és tamásfalai cserépkészítményre pedig Stefánia főhercegeasszonytól érkezett megrendelés. — A kiállítási sorsjegyek huzásánál Rimaszombathól Beliczky Viktorné urnő sorsjegye 30 frtot. Lukács Géza ur sorsjegye pedig egy 20 frtos nyeresémet esmált.

Halálozások. Vettük a következő gyászjelentéseket: Turk Terézia és férje Kalla Mihály; Kubinyi Anna és férje; Institutz Endre s gyermekei, valamint a rokonság szomorodott szívvel jelentik a szerető testvér, feljethetetlen gondos anyja és kedves rokon öz. v. Kubinyi Jánosné szül. Turk Mária nyugalmazott főhercegi gyermekápolónőnek folyó 1885. évi november hó 2-án, délutáni 1 órakor, életének 57-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A kedves halott hült tetemei folyó hó 4-én, a római katolikus egyház szertartásai szerint, délután 3 órakor, a rimaszombati sírkertben fognak az örök nyugalomnak átadatni. Az engesztelő gyászistenisztelet csütörtökön, november hó 5-én, reggeli 8 órakor fog a helybeli róm. kath. egyházban a Mindenhatónak bemutatni. Rimaszombat, 1885. november 2-án. Béke és örök emlékezzel lebegjen áldott porai felett! — Alulírottak szomorodott szívvel jelentik, hogy szeretett unokája, illetőleg gyermekük, huga és testvérük Szabó Ella folyó évi november hó 5-én reggeli 4 órakor, életének 12-ik évében jobblétre szenderült. A kedves halott folyó évi november hó 6-án délután 3 órakor a római-katolikus egyház szertartása szerint beszenteltetvén, a kerepesi-ut mellett sírkertben örök nyugalomra fog tetetni. Az engesztelő szent mise-áldozat: 1. évi november 7-én, reggeli 9 órakor fog az Erzsébetvárosi plébániában megtartatni. Budapest, 1885. évi november 5-én Béke hamvaira — öz. Szabó Istvánné. Szabó Béla. Mayr-Szabó Gabrielle. Mayr Aurél. Szabó Mariska.

Csődbe jutott. Hoselitz Jakab fiatal rimaszombati kereskedő. E csődöt, mint beszélük, hosszabb üzleti pangás előzte meg, mely az üzlettulajdonost szinte kényszerítette, hogy önmaga kérje a csődöt.

A hivatalos lapból. A jolsvai vadász-társulat alapszabályai a belügyminiszterium által jóváhagyási záradékkal elláttattak.

Necrolog. November 4-én az országos kiállítás — meghalt. Magyarország történelmében nevezetes lap lesz e napnak története, mert egy fejedelmi lény azzá avatta. Rudolf trónörökös az ország legkitünőbb notabilitásaival ünnepélyesen és személyesen zárta be Magyarországot azon örök büszkeségét, melyen 6 hónapon át a magyar nemzet tekintete szüntelen érdeklődéssel csüngött. Nem kell 'ahoz commentár, a mit a királyfi mondott, feldobog arra minden igaz magyar szive: „Ez ünnepélyes pillanatban, midőn ezen első nagy országos kiállítást bezárjuk, hátalaten egyesítsük szavainkat ezen felkiáltásban, mely minden magyarnak lelkesülten lebeg ajkain: „Eljen a mi urunk és királyunk ő császári és apostoli királyi felsége, — és éljen a mi imádott hazánk.“ — Ezek bizony, méltóbb szavak a kiállításhoz és egy királyi sarjhoz is, mint az a kézesők, melylyel Széchenyi miniszter e fejedelmi kegyet megköszönte.

Veszélyes alakban lépett fel megyénkben, különösen a szarvasmarhák között a tüdővész. Különösen a Garamvidék marhaállományát kezdi e gyógyíthatatlan betegség pusztítani elannyira, hogy már elkülönítés és egyéb óvrendszabályok is — mint értesülünk — életbe lettek léptetve. Érdekes felemlíteni, hogy e baj, mely azelőtt csaknem ismeretlen volt vagy legalább is szörványosan és ritkán fordult elő, határozottan Schweiz ajándoka. Az annyira kedvelt schweizti szarvasmarhákkal vándorolt hozzánk ugyanis e betegség, mely azt hisszük, hogy kissé csapantani fogja kedvét a külföldi marha kedvelőinek, s emelni az egészséges és lenézett magyar szarvasmarhák értékét.

Agtelken a mult hó 31-én tűz ütött ki, négy lakóházat s több melléképületet hamvasztott el.

Szokatlan utazás. Bachusnak valóban esküdt testőre volt az a nehány vig fiu, kik e hét egyik estéjén vidor jó kedvvel ballagtak a buzavásár-tér felé. Ez még mind megtörténhetett más ember fiával is, hanem azon a 8-9 meredek lépcsőn, mely a Dienes-féle házban levő „Szarvas“-nak nevezett kávéházba vezet, aligha jutott még fel valaki oly módon, mint a fekete éjnek találékony lovagjai. Kár volna commentárt írni e hős felvonuláshoz: furikón tolták fel egymást a kávéházba.

Az agteleki cseppkő-barlang második bejárata rövid időn ki fog nyitattatni, mert annak eszközlése végett Siegmeth Károly, a „Kárpátgyelet“ titkára, Köhler uradalmi igazgató és Schlosser Albert a kárpátgyelet gömörmezei osztályának elnöke a mult október hó 29-én a helyszínen jártak. — E második bejárat alkalmasint Josvafőnél lesz Abauj-Tornamegyében s e bejáraton át a világhírű barlang teljes pompájában nagyobb fáradság nélkül lesz látható, míg most az agteleki bejáratból felszázados fáklafüsttől bepiszkolt részekben át legalább fél napi kényelmetlen járás-keleste került, míg az ember a barlangban oly helyre juthatott, a hol igazán gyönyörködhetett a természet csodás alkotásaiban.

A budapesti gabonatózsdéről. (Budapest, 1885. nov. 5. Steiner József jelentése.) A nagy hozatal és a külföldi piacok lanyha irányzata daczára itt az üzlet eléggé szilárdan tartja magát. A politikai helyzet bizonytalansága árutulajdonosokat tartózkodó állásra buzdította. Mérsékelt ajánlat és kínálat mellett az üzlet szűk határok közt, mozgott. — Buza. A malmok és a kivitel mérsékeltén vásároltak, az árak tartják magukat. Mai árjegyzéseink: Tiszavidéki, fehérmezei és bácskai buza 76-81 kilos 7.50-8.25 kr, pestvidéki 10, éjszakvidéki 40 krral olcsóbb. — Rozs: Csendes irányzat mellett kevés forgalmunk volt. Kisebb tételek 6-6.35 krig fizetettek. — Arpa: Takarmányára 5 frttól 5.70 frtig, égetni való 5.90-6.50 frtig, malata arpa 7-7.50 krig, elsőrendű sörfőzdei 8-8 1/2 frtig fizetett. — Zab esendes, 6.10-6.50 krig kelt. — Tengeri ó-áru 5.40-5.60 krig, új tengeri 4.20-4.50 krig kelt. Martonvásáron 4.15 kr, Zsombolyán 3.60 kr. Aradon december-marcziusra 4.25 kr. — Repeze. Kevés üzlet volt. Kisebb tételek 10.50-11.50 krig fizetett minőség szerint. — Kölös esendes irányzatot követ, malmaink tartózkodók, kisebb tételek 4.80-5.30 krig keltek. — Bab esendes, erdélyi 6.80 krig. Törpe bab Gyöngyösön 11 frton kelt, barna bab helyben 8 frton kelt. — Kendermag nagy kínálat folytán esökkent, erdélyi 9-9.25 kr, dunavidéki 8.50 krajczáron kelt. — Gabnataridók. A spekuláció és a contremine tartózkodó állásban maradnak — az üzlet alaphangulata szilárd és támpontot nyer a keleti események színhelyéről érkező aggodalmat keltő hírekben. Buza tavaszra 1886. márczius — áprilisra 8.14-8.25 kr. közt köttetett. Uj buza őszre 1886. szeptember-októberre 8.58-8.65 frtig köttetett. Zab tavaszra 1886. márczius — áprilisra 6.86-6.90 kr. közt mozgott. Tengeri 1886. május-juniusra 5.54-5.60 krig köttetett. Uj káposzta repeze 1886. augusztus-szeptemberre 11 3/4 frt ígérteik, 12 frtra tartatik. Pénzfelleg helyben beraktározott árukra évi 5 1/8-6 százalékra szolgáltatik. Courtae mérmérszánkint 3 kr. kész áruknál és 2 krajczár határidőknél. Fedezet-betét, határidő műveleteknél kötésenként (1000 métermázsá) 300-500 forint.

Irodalom.

Az „Egyetemes Regénytár.“ Singer és Wolfner budapesti kiadók e kitűnő vállalat, mely fennállásának rövid ideje alatt országos hírt közkedveltséget és szinte példátlan nagy keletet ért el, épp most becsütotta ki negyedik kötetét. Ha az első két kötet a nagynevű Ohnet Györgynek legújabb művét, a Bányát, a harmadik pedig a legkedveltebb magyar elbeszélők egyikének, Mikszáth Kálmánnak az összes kritika által jelesen elismert elbeszélését „A lohinai fű“ eziműt közölte, a negyedik kötetben az angol regényirodalom egyik legfényesebb tehetségével, a nem régen elhunyt Hugh Conway-vel ismerkedünk meg, kinek ezen utolsó, eredetiben is csak most megjelent regényének magyar fordításával a kiadók minden más idegen nyelvű kiadást megelőztek, s kinek művei Angliában és Amerikában tényleg a legolvasottabbak. Conway mindig érdekesen tudja megválasztani tárgyát, lélektani alapon nyugvó jellemzéseit tökéletesen, mesészővése érdekfeszítő, előadása egyszerű, nemes, melyben a megkapó emelkedettség könnyeken átesillanó humorral váltakozik. A „Beatrice Házassága“-ban, melynek az előtűnk levő kötet az első részét tartalmazza, a jeles író eme tulajdonai fokozottabb mérvben találhatók föl. A Talbert testvérek humoros alakjai egy Dickens tollára volna képzhetők. Beatrice, e fényalak, s mellette a tégyszázból kiszabadult Hervey sötét visszatartó alakja, Mrs. Miller, az önfeláldozó hü lélek, Mr. Mordle a szerelmes fiatal anghikánus lélek, mind oly tökéletesen megrajzolt jellemek, melyek a rendkívül érdekes mese nélkül is méltán elégtének ki az olvasót. A ki e kötet olvasásába bele kezd, le nem teheti, míg végére nem ért, s ha elolvasta, alig várhatja a másodikát. Hiszszük, hogy a derék kiadók e mű kibocsátásával csak emelni fogják vállalatuknak méltó kedveltségét. A regény második és befejező kötetét legközelebb fog megjelenni.

A kitüntetett kiállítók közül 18 kitüntetett iparos arczképét közli az „Ország-Világ“ legújabb (44-ik) száma. Az arczképekhez Gelléri Mór ir magyarazatot, külön-külön ismertetőt a bemutatott iparosok üzletét, azoknak a fejlődését. A lap élén Klapka György tábornok jól sikerült arczképét találjuk. Halottak napjára két szép költeményt olvasunk, az egyiket Fülöp Áron írta, az „Ellák“ szerzője, a másikat Szabó Sándor, ezenkívül egy megható szép történet Hevesi József tollából. Ugyanek a halottak napja alkalmából nagyérdékű cikk olvasható Hatala Péter tollából „A halál után“ eziművel (Moszlim felfogás szerint.) Ezenkívül még a következő közlemények vannak e számban: „A különöz.“ P. Szathmáry Károly elbeszélése; „Történeti képirásunk“, dr. Prém Józseftől; „Végzet“, gyönyörű költemény Reviczky Gyulától; „A kollektor“, székegy regény Benedek Elektől és „A hétről“ Székely Huszártól. A képek közül kiemeljük a trónörökös mármaros vadász-kastélyának sikerült rajzát Nagy Ignácztól, s egy művészi kép halottak napjáról. A gazdag és változatos rovatok következők: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, a kiállításról, könyvpiacz, nők világa, vidéki élet, sport, himen, gyászrovat, innenonnan, rejtvények. Az előfizetési pénzek a

Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti utca 6-ik szám.

Felelős szerkesztő: LÓRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

Pályázati hirdetmény.

1524. sz. — Rimaszombat r. t. városánál lemondás folytán megüresedett adóvégrehajtói állás betöltésére, melylyel hivatalos eljárásánál törvény értelmében felszámítható s az adószedő által beveendő díj, mely átlag évenként 330 frtot tesz, a szükséges nyomtatványok természetbeni adása s pénztárunkból nyerendő évi 200 frt készpénz fizetés van összekötve, pályázat nyitattik.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, a kik ezen állást elnyerni ohajjták, hogy okmányaikkal kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 15-éig a polgármesteri kivatalnál adják be.

Kelt Rimaszombat város rendezett tanácsának 1885. évi október 30-án tartott üléséből.

2-2

Szabó György, polgármester.

Szabad kézből eladó birtok.

Alsó-Hangonyon: **Stelkovits-Somoskeőy Rozália** tulajdonát képező tagosított birtok, minden hozzátartozó épületek- és gazdasági eszközökkel együtt — készpénzfizetés mellett — szabad kézből eladó.

Ezen birtok áll: A kényelmes uri lakás és mellék épületeken kívül 8 hold beltelek-, 88 hold szántóföld-, 71 hold hegyi-szántóföld-, 42 hold rét- és 547 hold erdőből.

Venni szándékozók értekezhetnek a tulajdonossal Alsó-Hangonyon (Gömörmezeje.)

1-3

Haszonbéri hirdetés.

A forgácsfali közbirtokosság közhírré teszi, hogy a „Gizula“ nevű koresma italmérés jogát 1886. év január hó 1-től számítandó 3-6 évekre haszonbérbe kiadja. A feltételek felől személyesen vagy levél útján értekezhetni **Hollch Elek** körjegyzővel **Forgácsfalán** (u. p. Kokova.)

Árverési hirdetmény.

A vb. **Suda János** esődtömegéhez tartozó B é n a (Gömörmezeje) község határában fekvő 15 hold 1589 négyszögölyni szántóföld és rét, valamint 158 hold és 1242 négyszögölyni szántóból, rét-, legelő- és erdőből álló birtok és tartozékai, melyek összesen 9883 frt kikiáltási árban vannak felvéve. **1885. év november hó 19-én** délelőtt 10 órakor fognak a rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság telekkönyvi irodájában a esődválasztmányának utólagos jóváhagyásától feltételezeten és akár az eljáró bíróság, akár a esődtömeggondnoknál (lakás Budapest, VIII. vas-utca 1. sz.) betekinhető árverési feltételek értelmében önkéntes árverés útján eladatni.

Deszkáss Gusztáv, esődtömeggondnok.

Értesítés.

A rimaszombati m. kir. földmives-iskola gazdaságában többrendbeli

sajtok

készültek. Az igazgatóság a t. cz. közönség tudomására hozza, miszerint azok, **kilogrammonként 50 krajczárral** számítva, eladásra bocsátatnak.

A kemény sajtok egy rész édes juh-, más rész édes tehéntejből készültek; a **mont d'or** (egyike a legjobb puha sajtoknak) kizárólag édes tehéntejből gyártott.

A megrendelések csak utánvét mellett küldetnek szét.

Rimaszombat, 1885. október 16.

A m. kir. földmives-iskola igazgatósága.

4-4

Eladó gyógyforrás.

A **esizi gyógyforrást** magában foglaló ingatlanok felerészenek tulajdoni- és használati joga, mely bíróságilag ítéltett **Holló Rozália** asszony részére, **örök áron eladó.** — Bővebb értesítést ad Rimaszombatban

Hubay Miklós, ügyvéd.

Hirdetmény.

120. sz. — Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi 60. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíró 2179. sz. a. végzése által a **gömörmezei nép- és iparbank** végrehajtató javára **Kovács Alajos** ellen 350 frt tőke s jár. követelés erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 420 frtra becsült lábas jószágok és 50 métermázsza szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a 2179. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperes nagyszubai lakásán leendő eszközésére 1885. év november hó 12-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetnek, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi 60. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladtni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Rimaszombat, 1885. október hó 28-án.

Draskovits, kir. jbrósági végrehajtó.

BLAU VILMOS

férfi-szabó

Rimaszombat, főtér és a jánosi-utca sarkán.

Alólírott tisztelettel jelentem Rimaszombat város és vidéke uri közönségének, hogy

férfi-szabó üzletemet

az őszi és téli évadra gazdagon felszereltem mindenféle angol, francia, reihenbergi s több más külföldi gyár divatos ruhaszövevényével, úgy, hogy jelenleg azon szerencsés helyzetben vagyok, miszerint a

rendelésre készült öltönyök

saját felügyeletem alatt, a legújabb divat szerint gyorsan és jutányos áron készíttetnek.

Ez alkalmattal felemlítem még azt is, hogy urak és gyermekek részére a legdivatosabb kelméből készült mindentéle

2—3

kész férfi-ruha raktárt

is tartok, hol mindenki bevásárlásait azonnal eszközölheti.

Számos megrendelésért esdve, maradtam a mélyen tisztelt közönség

Rimaszombat, 1885. okt. 26.

kész szolgálja
BLAU VILMOS.

Hirdetmény.

A nagy-rőzei kir. jbróság mint könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Konczek Márton** végrehajtónak **Sztaho János és társa** végrehajtást szenvedő elleni 107 frt 06 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Újvásár község határában fekvő az újvásári 4. és 8. szjkvben foglalt birtokból Sztaho János és kiskoru Sztaho Dániel tulajdonát képező ingatlanokra az árverést 514 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi november hó 14-ik napján délelőtti 10 órakor Újvásáron a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. év november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű eismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rőzén, 1885. évi június hó 27. napján. A nagy-rőzei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Molitorisz, kir. járásbíró.

Hirdetmény.

6338. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Molnár József** s neje **Zelenik Julianna** kérelme folytán rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombat város határában fekvő a rimaszombati 366. 884. 1263. 1308. 951. sztk. 1813. 3950/a. 3071. 3906. 3515. 1374/b. 3153. 3486. 4546. 3046. 1944/a. hrsz. a. felvett Molnár József s neje Zelenik Julianna nevére irt, illetőleg ezen birtokrészletek helyett a rimaszombati határ tagosítása alkalmával kimért a tagosítási birtokkönyvben 119. sorsz. a. Molnár József nevére jegyzett XI. dülő 8. folyó sz. Rákostobolyka 8543 négyszöglet tevő szántóföldre 844 frt és XIX/b. dülő 4. folyó sz. a. Királyut-alatt 915 négyszöglet tevő rétre a végrehajtási önkéntes árverést 183 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanon az 1885. évi december hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor a rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál a telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a XI. dülő 8. folyó sz. Rákostobolyka szántóföldre 84 frt 40 kr., a XIX/b. alatt 4. folyó sz. a. Királyut-alatti rétre 18 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű eismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1885. évi október hó 9-ik napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Török, kir. tszéki elnök.

Bérlet.

Balázs Antalné szül. Károlyi Irén asszony Szent-király-recki tagosított birtoka, 854 hold — 1200 négyszög öllel számítva, — szolid gazdasági épületekkel, jó karban levő lakházzal, őszi és tavaszi vetésekkel, a jövő 1886. év április havától, hat egymásutáni évre bérbe adandó. — A bérleti feltételek a fentírt tulajdonos meghatalmazottjánál Gesztetén (u. p. Feled) megtudható és a bérlet megköthető.

3—3

Hirdetmény.

A nagy-rőzei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Bárdosy Pál** végrehajtónak **Sebián Sámuel** s neje **Mihalovits Zsuzsanna** végrehajtást szenvedő elleni 31 frt 32 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Vizesrét község határában fekvő a vizesréti 127. 64. 76. szjkvben foglalt Sebián Sámuel és neje Mihalovits Zsuzsanna birtokára az árverést 380 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi november hó 21-ik napján délelőtti 10 órakor Vizesrétén a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű eismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rőzén, 1885. évi június hó 27-ik napján. A nagy-rőzei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Molitorisz, kir. jbró.

Húsmérési-jog bérbeadás.

A Rima-Murány-Salgó-Tarjáni-Vasmű-részvénytársaság salgó-tarjáni-gyár és bányatelepein a húsmérési-jog 1886. évi január 1-től egy folyó évre kiadatik.

Ezen mézárshékek évi forgalma a 20,000 frtot meghaladja.

A vállalkozó által a gyári és bányaszemélyzetnek előírt hitelre kiszolgáltatott husok értéke minden hó végével a beadott számla alapján a gyári pénztárnál készpénzben kifizettetik.

Vállalkozótól bérösszeg fizetése nem követeltetik, azonban biztosíték gyanánt tartozik 1000 frtot megfelelő értékben letenni.

Ajánlatok folyó évi december 13-ig alólírt igazgatósághoz — hol minden egyéb ez ügyre vonatkozó bővebb tájékozás nyerhető, — intézendők.

1—3

A Rima-Murány salgó-tarjáni vasmű-részvénytársaság Salgó-tarjáni élelmezési üzletének igazgatósága.

SZIGETI LAJOS

5—5

szij- és nyereggyártó

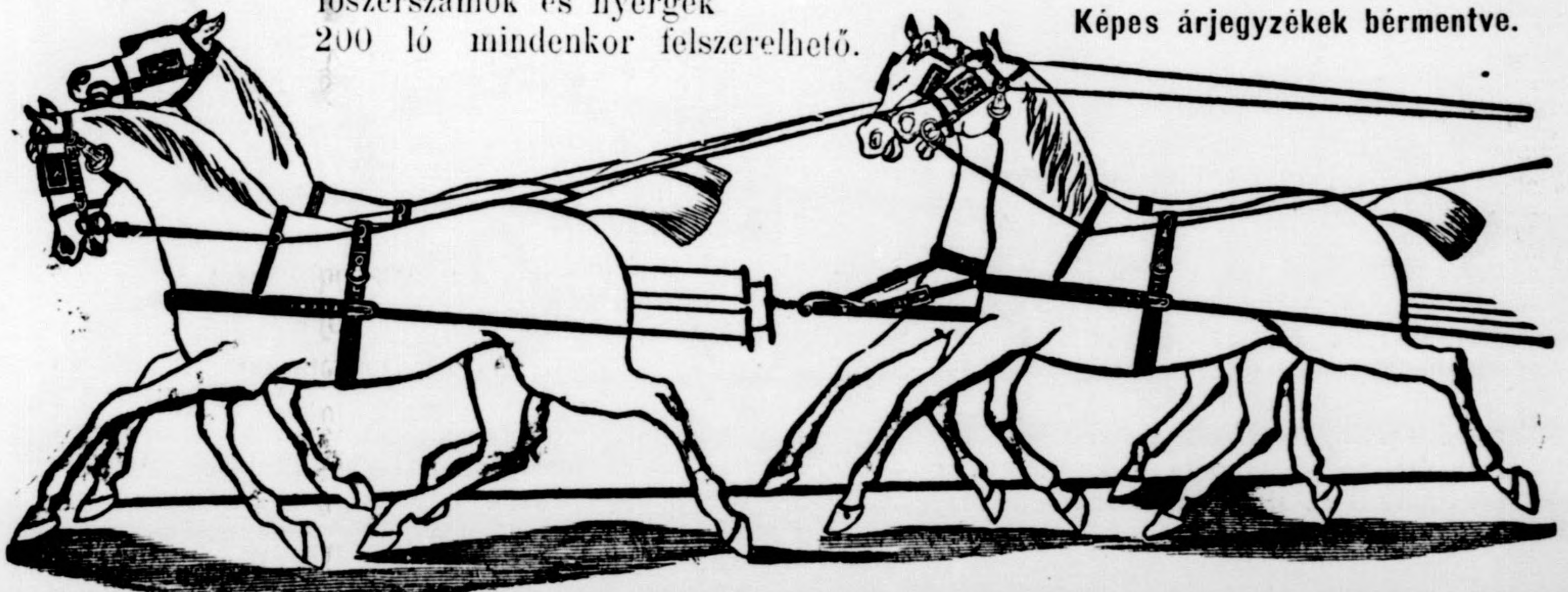
Budapest, Muzeum-körut 10. (A nemzeti muzeum mellett.)

Ajánlja a legnagyobb választékban saját készítésű lószerszámjait. — Nyergek, utazó bőrdöngök, vadászcsikkek, különféle ostorok, zablák, takarók, pokróczok, istálló felszerelések, tisztító eszközök s minden e szakmába vágó cikkek a legjutányosabb áron megszerezhetők. — Különösen kocsizó

lószerszámok és nyergek

200 ló mindenkor felszerelhető.

Képes árjegyzékek bérmentve.

Őszi divattudósítás.

Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségét és igen tisztelt vásárlóimat tudósítom, miszerint az őszi és téli évad beálltával tartott hazai és külföldi bevásárló-utazásomból visszatérve, üzletemet az alatt felsorolt legújabb divatu cikkekkel láttam el. Nevezetesen:

Őszi és téli ruhaszövevényekből: **crepp** és **loden** a legújabb divatszínekben, **sima melang** és bordúros **cazan**, **sima** és virágos **tricot**, **cheviot**, **flanel**, **moldon**, fekete és színes **cachemir** és **terno**.

Továbbá **rumburgi**, **hollandi**, **creaszi** és **szepeségi vásznak** különféle szélességben; fehér és színes **asztalneműek**, a legjobb **chiffon**, **kanavász**, **oxford**; **pamut** és **czérna-grádl**. **Jutte-függönyök** ágyterítők, **asztal- és futó-szőnyegek**, **pokróczok** és **butorkelmek**. Nagy választék mindenféle nagyságu és színű **velour**, **cheviot**- és **doubl-téli kendőkből**, **zephir**- és **selyemkondor** a legújabb színekben.

Cosmanóti **mosó-barchet**, **csikos**- és **piquet-barchet**. — A legdivatosabb **női ruhákhoz** szükséges **gom-**

bok, **szalagok**, **Lama**- és **guipir-csipkék**, **rüschek**, **selyem**- és pamut **báronyok**, **krimmer** és **felber**, minden színen és minőségben.

Mindenféle **rövidárúk**.

Férfi- és női-szabók részére mindenféle szükséglet. Különféle színű nyári- és téli-pamut, ugyancsak **harisnyák**, **tricot-ingek**, **nadrágok** és **keztük** urak és hölgyek részére.

Női és férfi **fehértaneműk**, **nyakkendők** és **esernyők**.

Végül felemlítem még, hogy igen nagy raktárt tartok a legjobb minőségű **uri ruhaszövevényekből**, és **azoknak elkészíttetését is elvállalom**, a mennyiben sikerült Rimaszombat egyik legjobb hírnevű örvendő szabóját e végből üzletem részére megnyerni.

Midőn szerencsém van a n. é. közönség figyelmét, raktáram gazdag berendezésére ismételtelen felhívni, nem mulaszthatom el, hogy az eddig irányomba tanúsított bizalmat megköszönve és további szíves pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

5—* Rimaszombat, 1885. október 10.

LANDAU A. FIA.